

Soovitavad tegevused novembris (Antu Rohtla. Kalender mesinikule 2020)

Rahvakalendris nimetatakse novembrit ka talvekuuks. Keskmise õhutemperatuur kõigub 0 ümbruses ja mesilased moodustavad eelkobara. Eelkobar hakkab moodustuma siis, kui välisõhu ntemperatuur langeb püsivalt alla +5* C. Terve loodus hakkab valmistuma talveks. Suureneb hiirte ja teiste pisinäriiliste tarudesse tungimise oht, mistõttu tarude lennuavad kas suletakse (kui ventilatsioon on tagatud teiste võimalustega) või kaetakse n.n. „hiirevõrguga“ Suureneb ka muude mesilaste vaenlaste ründeoht. Plasttarusid (aga ka vanemaid puidust tarusid) võivad „küllastada „, nügised , rähnid, aga ka väiksemad putuktoidulised linnud. Seega on aeg plasttarud kaitsta traatvõrguga. Tihaste ründed võivad olla massilised (mitusada lindu tunnis), mis oluliselt häirib mesilaskobarat ja see võib laguneda. Halvemal juhul võib pere isegi hävida. Vanemas kirjanduses on soovitatud lindude ründe vältimiseks või selle leevendamiseks katta tarude esiseinad kuuseokste, eterniitplaatide või puitkilpidega. Paraku ei ole viimastel aastatel novembri ilmad olnud eriti stabiilsed ja külmakraadid on vaheldunud soojaga, mistõttu on ka novembris täheldatud veel hilist mesilaste lendlust. Sellisel juhul takistavad nii kuuseoksad, eterniitplaadid kui ka laudadest kokkulöödud kilbid mesilaste väljalendu, veel enam aga tarru tagasipöördumist, mistõttu nendest tuleks loobuda. Ka varem tihaste eemalhooldmiseks soovitatud vana mõrralina ei ole parim lahendus, sest ka see takistab hilist puhastuslendlust tegevatel mesilastel tarru tagasipöördumist. Seega on parimaks lahenduseks 2x2 cm silmaga traatvõrgu kasutamine. On ideaalne, kui traatvõrguga ümbritsetakse terve taru. Traatvõrk võiks jääda taru seintest vähemalt 10 cm kaugusele ja tuleb kinnitada maapinna külge, sest nügised oskavad üles leida väiksemagi lohu maapinnas ja tungida läbi ka võrgu alt.

Eespoolnimetatud võrk kaitseb mesilastarusid ainult suuremate vaenlaste eest. Väiksemad, nagu põld-ja koduhiired ning karihiired pääsevad võrgust läbi, või lähevad sisse selle alt ja võivad tarru tungida nii lendla kaudu kui ka katuse servade vahelt. Tarru tunginud hiired häirivad mesilaste talverahu oma liikumisega. Kui põld-karihiir, kes on putuktoiduline , kasutab toiduks surnud mesilasi, siis nii kodu- kui ka põldhiirte toiduks tarus on peamiselt suur. Selle kättesaamiseks näritakse kärgedesse augud, millega häiritakse juba kobaras olevaid mesilasi.

Joogijanu kustutavad hiired kondensveega, mis tekib külmade ilmade korral kobara läheduses olevate söödakärgede kaanetisele. Vanemates tarudes , kus soojustuseks kasutatakse vatist kattepatjasid, teevad hiired nendesse pesa. Peale selle levib tarus ebameeldiv hiirte uriinilõhn, mis samuti häirib mesilasi.

Hiirte tarru tungimise välisteks tunnusteks on närimisest jääv puidupuru lumel või avaustest väljapaistev soojustusmaterjal. Hiired tuleb tarust eemaldada. Selleks võib kasutada kolme võtet: Esiteks võib juba novembri algul paigutada tarude alla mürkhõrgutisi. Mürkhõrgutised tuleb panna 50 mm diameetriga keraamilistesse kuivendustorudesse, et vältida koduloomade või väiksemate lindude mürgistusi.

Kui aga hiired on juba tarus, tuleb nad sealt eemaldada. Hiirte eemaldamiseks võib kasutada tavalist hiirelõksu või hiireliimi. Nii lõks kui ka hiireliimiga plaat (20x20 cm vineer, plaat) söödastatakse praetud lihakamara või suitsuvorsti tükikesega. Kord nädalas tuleks hiirepüüniseid üle vaadata. Kui tabatakse üks hiir, siis tuleb püünisvahend uuesti söödastada, sest tavaliselt tungivad hiired tarudesse kahekaupa. Talvise „hiirejahi“ vältimiseks on otstarbekas kõik tarud sügisel korralikult üle vaadata ja võimalikud hiirete tarru tungimise kohad kindlustada. Pere söödakulu novembris on keskmiselt 1,0-1,4 kg.